

E Faitaulia foi ma Matua

Lau fesoasoani i lou alo i ana – Fua/mamanu (patterns) ma Algebra (matematika e faaaoga ai mataitusi ma isi faailoga e suitulaga i numera ma aofaiga)

O fua/mamanu e tele ina tutupu pea lava i tulaga o aso faisoo. Ole algebra ose tasi lea o auala e faailoa ai fua/mamanu. Ina ia iloa se fua/mamanu, e manaomia e tamaiti le malamalama lelei poo le a lea mea e ta'u ole fua/mamanu (pattern). Ile numera/ matematika, ole upu fua/mamanu, ole talanoa lea e uiga ise fua/mamanu o loo fai ma faaauau pea. I tausaga amata ole aoga Maualalo, ole a a'oaoina ai e tamaiti ia iloa, faia, faamatala ma faaauau pea ia fua/mamanu. E tatau ona latou iloa pe fia vaega (ituaga mea) e fai ai fua/mamanu. Ile amataga lava o nei fua e foafaina mai i foliga, mea faitino poo ata foi ae lei faasolo atu i fua o fuainumera. A o faagasolo i luma tamaiti mai i tausaga o aoga maualalo, ole a latou a'oaoina ia numera o loo misi i fua ma latou maua ai faiā ile va o faaopopo ma toese ma faatele ma vaeaega. Ole a latou faamatalaina foi ia fua/mamanu i upu ma mafai foi ona filifili le tulafono e faamatala ai se fua. Ole a a'oaoina e tamaiti i aoga tulagalua le faaaogaina o mataitusi e suitulaga i fuainumera ma latou faatauaina ai ole mataitusi e mafai ona suitulaga ile fuainumera o mea faitino.

Mo se faata'ita'iga, ole a a'oaoina muamua ai e tamaiti faiā ile va o fuainumera pei ole $3+4 = 4+3$. Ina ia faamatala le faiā lautele, ole 3 ma le 4 e mafai ona fesuia'i ma mataitusi a ma le b, ona mafai lea ona faapea, $a+b = b+a$
O mataitusi a ma le b e suitulaga i soo se tailua lava o numera oni meafaitino. E mafai ona sui le aofai o meafaitino ae tumau lava le faiā e tasi.

Ole a lau mea e mafai ona fai ile fale?

Ile fanau laiti:

- Talanoa i fuainumera i fale o lo outou auala ma fesili i lou alo poo le a le mea ua tupu i numera a o lua savavali ile auala
- Vaai i pepa e tilotilo i ai muamua (samples) o pepa e faapipii i totonu o puipui o fale (wall paper) ma talanoa e uiga i fua/mamanu. *E fia vaega poo mea e fai a'i le fua/mamanu? E fea e amata mai ai le mamanu? E faafia ona fai ma toe fai pea lea mamamu faalava ile pepa?*
- Fai i lou alo e fai ni ana pepa e afifi ai mea e i ai fua/mamanu e faaaoga ma toe faaaoga pea lava..
- Taaalo ini taaloga e fai faagaioiga ole tino pei ole patipati ma tatū ou vae. Fai i lou alo e toe fai mai le fua lea na e faia atua ona fai foi lea e ia seisi fua ete faata'ita'iina atu.
- Tuu i lou alo ni fatu, faamau poo ni pine e fai se fua/mamanu e faaauau pea ma ta'u mai ia oe le uiga o lea fua. O fua/mamanu e mafai ona faavae iluga ole lapopoa

o lanu, foliga, poo ni mea (e.g. pine,pine,sipuni,pine,pine,sipuni). Fai i lou alo e faamatala mai lea fua/mamanu ma ta'u mai pe fia mea ia e fai ai mamanu taitasi.

- Faaaoga ia mea ia na faaaoga muamua e tuutuu solo i soo se tulaga lava ma fesili i lou alo e faamalamalama mai ia oe poo se fua/mamanu lea mea.
- Fai i lou alo e fai nisi fua/mamanu eseese se tele e mafai ona ia faia mai i lanu moana e tolu, lanu paepae e tolu ma pine lanu mumu e tolu.

I ma tamaiti matutua atu:

- Fesoasoani i lou alo e fai se ula fatu asoa
- Aoao lou alo ia iloa tolosē (knit). Faaopopo pe toe faaititia le numera o filo e su'i (stiches) ai e masani ona mulimuli ise fua/mamanu
- Fuafuaina ole taoto ole fanua i fafo (landscaping) ma le ata ole fale e masani lava ona mulimuli ise fua/mamanu. Mo se faata'ita'iga, ole tele lava o pa poo puipui e faama'a e aofia ai le faatulagaina ose fua/mamanu. Fesili i lou alo e faamatala mai le fua/mamanu lena.

- Vaavaai i fua/mamanu i fuainumera ile kalena. Aisea e mafua ai nei fua/mamanu?
- Afai e alu sa outou malaga ise mea mamao ile taavale, taaalo i taaloga e fai i numera e suesue ai fua/mamanu e pei ole ,*Mate mai la'u numera (x) mo se faata'ita'iga,*
  - *O la'u numera (x) e i la va ole 20 ma le 5; ole numera feagai ma ole faatoluina ole 3.*
- A o matamata i taaloga, faatulaga le sikoa pe suesue le faafesootaiga ole mauaina o 'ai. Mo se faata'ita'iga:
  - Ole sikoa ale Swans e 4 kiki ova ma misi i tua e 3 ile kuata muamua. E fia la o latou 'ai na maua?
  - Ole Bulldogs na maua o latou 'ai e 12 ile afa muamua. Ole a se faiga o sikoa ma kiki ova e maua ai lea sikoa aofai?

